

Ново законодавство, 1929.

Садржај

Закон о уређењу Врховне Државне Управе

Закон о устројству Врховне Државне Управе

Уредба о подели на Одељења Председништва

Министарскога Савета и Министарстава

Закон о уређењу Председништва Министарскога
Савета

35.075.16

Н О В О
ЗАКОНОДАВСТВО

136. Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених и објашњених судском
и административном праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св. 136.

Уведено у нови инвентар бр. 2506

1 јануара 1942 год.

Београд.

НОВО

ЗАКОНОДАВСТВО

О ЦЕНТРАЛНОМ ДРЖАВНОМ

УРЕЂЕЊУ

КЊИГА ПРВА

Закон о уређењу Врховне Државне Управе.
— **Закон о устројству Врховне Државне**
Управе. — **Уредба о подели на Одељења**
Председништва Министарског Савета и Ми-
нистарстава. — **Закон о уређењу Председ-**
ништва Министарског Савета.

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА

1, КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1

1929

Гр. бр.
38542

Садржај:

страна

Закон о уређењу Врховне Државне Управе.

Први одсек. Министарства, њихова уређења и њихова надлежност	7
Други одсек. Министри, Министарски Савет и Председник Министарског Савета, Помоћници Министара	16
Трећи одсек. Министарска одговорност	19
Четврти одсек. Прелазна и завршна наређења	24

Закон о устројству Врхове Државне Управе

Уредба о подели на Одељења Председништва Министарског Савета и Министарства.

§ 1. Председништво Министарског Савета	29
§ 2. Министарство Правде	30
§ 3. Министарство Просвете	32
§ 4. Министарство Иностранних Дела	34
§ 5. Министарство Унутрашњих Послова	36
§ 6. Министарство Финансија	38
§ 7. Министарство Војске и Морнарице	42
§ 8. Министарство Грађевина	48
§ 9. Министарство Саобраћаја	50
§ 10. Министарство Пољопривреде	52
§ 11. Министарство Трговине и Индустије	55

	страна
§ 12. Министарство Шума и Рудника	56
§ 13. Министарство Социјалне Поли- тике и Народног Здравља	57
<i>Закон о уређењу Председништва Министар- ског Савета.</i>	
§ 1. Деоба на одељења	61
§ 2. Врховни Инспекторат	62
§ 3. Опште Одељење Председништва и његова деоба на одсеке	62
§ 4. Административни Одсек Општег Одељења	62
§ 5. Законодавни Одсек Општег Одељења	63
§ 6. Одсек Рачуноводства Општег Одељења	64
§ 7. Началник Општег Одељења	64
§ 8. Шефови Одсека	64
§ 9. Кабинет Председника Министар- ског Савета	64
§ 10. Централни Пресбирио	64
§ 11. Деоба Централног Пресбириа на Одсеке	64
§ 12. Административни Одсек Цен- тралног Пресбириа	64
§ 13. Информативни Одсек Централ- ног Пресбириа	65
§ 14. Публицистички Одсек Централ- ног Пресбириа	65
§ 15. Шефови Одсека Централног Пресбириа	65
§ 16. Дописници Централног Прес- бириа	65

	сграна
§ 17. Одељење Опште Државне Ста- тистике	65
§ 18. Деоба Одељења Опште Држав- не Статистике на Одсеке	66
§ 19. Административни Одсек Оде- љења Опште Државне Статистике	66
§ 20. Одсек за статистику станов- ништва и јавну хигијену	66
§ 21. Одсек за статистику привреде, индустрије, заната и цена	66
§ 22. Одсек за статистику наставе, правосуђа, администрације, финансија, војске и морнарице	67
§ 23. Статистички Уреди у Загребу и Сарајеву	67
§ 24. Начелник Опште Државне Ста- тистике	67
§ 25. Шефови Одсека Опште Др- жавне Статистике	67
§ 26. Број службеника Одељења Председништва и Опште Државне Статистике	67
§ 27. Квалификације Врховних Ин- спектора, Шефа Централног Пресбириа и ост- алих службеника у Председништву Мини- старског Савета	68
§ 28. Изузетан положај шефа кан- целарије, врховних инспектора, шефа кабинета и чиновника пресбириа од одредаба Зак. о чи- новницима грађанског реда	69
§ 29. Разврставање чиновника и дру- гих службеника Председништва Министарског Савета	69
§ 30. Замена службеника	70
§ 31. Прелаз службеника у другу струку	71
§ 32. Закључна одредба	71

ЗАКОН

о уређењу Врховне Државне Управе.

од 31. марта, 1929. — I год.

Први одсек. Министарства, њихова уређења и њихова надлежност.

Чл. 1. — Врховна Државна Управа је подељена на 12 Министарстава, и то: Правде, Просвете, Иностраних Послова, Унутрашњих Послова, Финансија, Војске и Морнарице, Грађевина, Саобраћаја, Пољопривреде, Трговине и Индустије, Шума и Рудника и Социјалне Политике и Народног Здравља.

Сем ових Министарстава постоји као посебно надлештво Председништво Министарског Савета.

Чл. 2. — У надлежност Министарстава, свакога за свој делокруг, спадају послови око организовања државних власти, врховно вођење целокупне државне администрације и врховни надзор над управним властима и органима, припремање законских предлога као и послови који су посебним зако-

нима задржани за надлежност којег Министарства.

Чл. 3. — Нарочито спадају у смислу предњег члана у надлежност:

1. Председништва Министарског Савета:

Отправљање послова по питањима канцеларије Краљевог Двора, Канцеларије Краљевих Ордена, Државни Савет, Главна Контрола, Општа државна обавештајна служба, Општа статистика.

2. Правде:

Управа целокупног правосуђа сем војног, казнени и слични заводи, државно тужиоштво, управни судови, надзор над адвокатима и нотарима (јавним бележницима), међународни правни саобраћај, уређивање Зборника Закона и Уредаба, сарадња у стручном законодавству осталих ресора у циљу обезбеђења правилне примене земаљских закона, регулисање и надзирање правних односа свих признатих вера и сви верски-политички односи.

3. Просвете:

Јавна настава, изузевши ниже и средње стручне школе, старање и надзор над књижевним, уметничким и научним друштвима и установима и просветним заводима, универзитети и друге стручне школе у рангу универзитета, музеји, позоришта и народне књиж-

нице, читаонице и установе за просвећивање, државна штампарија, уређивање и издавање Службених Новина, старање и надзор над свима задужбинама, а у вези са Министарством које по завештају задужбином руководи.

4. Иностраних Послова:

Заступање Краљевине и њених држављана према иностранству, представљање Краља и Државе у иностранству, међународни уговори, дипломатска и консуларна струка и обавештајна служба са иностранством.

5. Унутрашњих Послова:

Одржавање јавног поретка и мира, старање о државној, личној и имовној безбедности, целокупна унутрашња управа, у колико поједини послови нису придодани другом ком Министарству, полицијска обавештајна служба у земљи, држављанство и завичајност, јавне књиге о грађанском стању становника (матрике), штампа, зборови и удружења, жандармерија, у колико се не тиче организације и дисциплине, надзор над самоуправним властима. У надлежност Министарства Унутрашњих Послова долазе и сви они државни послови, који се ни по изричном законском пропису, нити по сличности предмета не могу узети да долазе у ред послова којег другог Министарства.

6. Финансија:

Управа државних прихода и расхода и управа државне имовине уопште,

у колико нису поједини послови нарочитим законима стављени у надлежност другим Министарствима, државни кредит и новац, заступање државних материјалних интереса, државних имања и јавних фондова (државно правобраниоштво), државни монопол, кастар, надзор над финансијским газдовањем самоуправних власти, управа непријатељске имовине, управа ратне штете и ликвидација послова Дирекције Ратног Плена.

7. Војске и Морнарице:

Управа, командовање, организација и администрација војске и морнарице и свих средстава народне војне силе, војна настава, војно судство, војно лекарство, војно грађевинарство, жандармерија у погледу организовања и дисциплине и гранична трупа у погледу употребе, организовања, администровања и дисциплине.

Управа цивилне авијатике.

8. Грађевина:

Пројектовање, израда и одржавање свих државних и осталих зграда, путова и осталих грађевина, уређење градова и насеља, надзор над пројектовањем, израдом и одржавањем самоуправних и приватних грађевина, надзор над јавним радом самоуправних и приватних грађевина, надзор над јавним радом самоуправних и приватних инжењера, архитеката и предузимача, уређење водених токова у циљу одбра-

не од поплаве, искоришћавање водене снаге за све сврхе, организација и администрација употребе воде и хидротехничких објеката као и давање концесија за искоришћавање водене снаге, мелиорације у сарадњи са Министарством Пољопривреде, Водне Задруге, снабдевање села водом, пројектовање државних железница у сарадњи са заинтересованим Министарствима, грађење државних железница и надзор над грађењем самоуправних и приватних железница, управа пошта, телеграфа и телефона, поштанске штедионице, чековни и клиринг промет и управа јавног аутомобилског саобраћаја.

9. Саобраћаја:

Државна саобраћајна политика и надзор над свим железницама и воденим саобраћајним установама, одређивање и примена тарифе на државним железницама и бродовима и одобрење тарифе на приватним концесионираним железницама и бродовима у јавном саобраћају, сарадња при пројектовању државних железница, експлоатација државних железница и државних бродова, надзор, заједно са Министром Грађевина, над пројектовањем самоуправних и приватних железница, надзор над њиховом експлоатацијом, надзор над експлоатацијом и сигурношћу самоуправних и приватних бродова у јавном саобраћају, узимање иницијативе и сарадња при пројектовању пристаништа као и одржавање и експлоатисање при-

станишта и пловних путева, унапређивање туризма у сарадњи са Министром Трговине и Индустрије.

10. Пољопривреде:

Унапређење свих грана пољопривреде, нижа и средња пољопривредна настава, пољопривредна угледна државна добра и ергеле, пољопривредне огледне контролне и семенарске станице, пољопривредни кредит, пољопривредна осигурања, пољопривредна статистика, сарадња са Министарством Грађевина при мелиорацијама, аграрна политика и кооперација, аграрна реформа и колонизација, ветеринарство, надзор над свима самоуправним и приватним пољопривредним установама јавног карактера, пољска полиција, риболов и класна лутрија.

11. Трговине и Индустрије:

Спољна и унутрашња трговина, индустрија, занати, кредитни и осигуравајући заводи, изузевши оне који спадају у надлежност Министарства Пољопривреде, нижа и средња стручна настава за трговину, индустрију и занатство, царинска политика у споразуму са Министарством Финансија, трговинска статистика, берзе, банкарство, заштита индустријске својине, мере и тегови, туризам, рад на трговинским уговорима, давање дозвола, грађење и вршење надзора над експлоатацијом оних приватних индустријских пруга, које нису намењене јавном сао-

браћају и нису ни у вези са државним и приватним пругама, које служе јавном саобраћају, Државна Хипотекарна Банка.

12. Шума и Рудника:

Управа државних шума, управа свих самоуправних (сеоских, општинских, среских и окружних) шума којима је држава и до сада управљала било на основу закона, било по вољи дотичног самоуправног тела, управа оних шума јавно-правних корпорација (црква, ма-настира, вакуфских фондова, земљиних заједница) које су и до сада биле у управи државној, управа шума крајишких имовинских општина, врховна управна инстанција над осталим самоуправним шумама и шумама јавних корпорација као и шумама великих поседа, надзор над свима шумама по прописима закона, највиша шумарска власт у пословима шума и шумарства, највиша шумска полицијска власт, пошумљавање, уређивање бујица, лов, управа државних рудника и надзор над приватним рударским предузећима и рударским братинским касама, врховна рударска полицијска власт, нижа и средња рударска настава.

13. Социјалне Полиџике и Народни Здравља:

Старање за убоге инвалиде и за сирочад, хуманитарне установе, обезбеђење за случај болести, онеспособљења за рад и старости као и други облици социјалног осигурања, посредо-

вање у набављању рада, посредовање у питањима радничких плата и надница, инспекција рада и заштита радника, радничке коморе, старање о становима, мере против скупове, исељеништво, врховна санитетска управа, иницијатива за санитетске послове у целој држави, уређивање бања у споразуму са Министром Грађевина, врховни надзор над свима санитетским пословима самоуправних јединица и приватних, социјална хигијена и медицина, надзор над лекарским коморама, управа и надзор над установама за усавршавање лекара и нижег санитетског особља као и над санитетским установама за опште државне потребе, старање о извршењу санитетских закона, испитивање и сузбијање заразних болести, надзор над приватним санитетским установама, просвећивање и поучавање народа у санитетском погледу.

Чл. 4. — Министарства могу се остваривати, спајати и укидати само Краљевим Указом на предлог Председника Министарског Савета.

Чл. 5. — Председништво Министарског Савета и поједина Министарства деле се на онолико одељења колико је потребно према природи и врсти њихових послова. Број одељења, њихов на-

зив и надлежност прописује Уредбом Председник Министарског Савета. Истом Уредбом прописује се код којих ће се Министарстава установити засебне дирекције (генералне дирекције) и одредити њихов назив као и њихова надлежност. Измене уређења Председништва Министарског Савета и појединих Министарстава по овој Уредби може се извршити само законом. Нова одељења или нове дирекције могу се установити само на основу кредита одобреног у буџету за тај циљ.

Одељења деле се према потреби службе у одсеке или реферате. Број и делокруг њихов, затим број места и врсте положаја у Министарству као и потребне квалификације за особље Министарства, прописује Уредбом сваки Министар за своје Министарство у сагласности са Председником Министарског Савета. Исто ће тако код Министарстава, код којих су установљене засебне дирекције, ресорни Министар у сагласности са Председником Министарског Савета Уредбом прописати поделу ових дирекција у одељења, одсеке или реферате, делокруг рада ових одељења, одсека и реферата као и број места и врсте положаја у тим дирекцијама.

Чл. 6. — Ради правилног, брзог и једнообразног рада, Председник Министарског Савета прописује Уредбу о

административном пословању у свима Министарствима.

Други одсек. Министри, Министарски Савет и Председник Министарског Савета, Помоћници Министара.

Чл. 7. — На челу Врховне Државне Управе стоји Председник Министарског Савета, који у исто време управља пословима Председништва Министарског Савета.

Министар се поставља за једно од Министарстава побројаних у члану 1., но Министар може бити и без портфеља.

Краљ именује Председника Министарског Савета и остале Министре. Све указе о именовању Председника Министарског Савета, Министара и њихових заступника, као и о уважењу оставке кога од њих премопотписује Председник Министарског Савета.

Сви Министри заједно са Председником чине Министарски Савет.

Чл. 8. — Седнице Министарског Савета држе се под председништвом Краља или Председника Министарског Савета.

Чл. 9. — Министарски Савет не издаје никакве административне акте. У

њему ће се једино претресати предмете за које Краљ или Председник Министарског Савета то нађе за сходно.

Чл. 10. — Председник Министарског Савета има задатак да одржава јединство и једнообразност у послови-ма владе и управе.

Он даје претходни предлог за Краљеве или пристанак за министарске акте где је то законом прописано. Он премапотписује све оне акте Краљеве, чије извршење на спада у надлежност ни једног од других Министара или чије је извршење нарочитим законом стављено у његову дужност.

Закони морају бити премапотписани од Председника Министарског Савета и од оних Министара којима је њихово извршење стављено у дужност, а поред тога и од Министра Правде, који на њих ставља Државни Печат.

Чл. 11. — Када је Председник Министарског Савета отсутан ван земље или спречен да врши дужност за дуже време, заступа га Министар, кога Краљ указом одреди на предлог Председника Министарског Савета. Код привремене спречености Председника Министарског Савета заступа Министар најстарији по постављењу.

Врх. Држ. Управа, 1.

Чл. 12. — Сваки Министар је само-
сталан старешина свога ресора. Сви
званични акти његовога ресора издају
се под његовим потписом или у њего-
во име.

Министру који одсуствује одређује
Краљ на предлог Председника Мини-
старског Савета за заступника једног
од Министара.

Чл. 13. — На предлог Председника
Министарског Савета могу се према
потреби постављати Краљевим указом
при појединим Министарствима први
помоћници и помоћници министара. У
једноме Министарству може бити исто-
времено само један први помоћник.

Први помоћник Министра има по-
ложайну плату и остале принадлежно-
сти чиновника 1. категорије 1. групе, а
помоћник положајну плату и остале
принадлежности чиновника 1. катего-
рије 2. групе, по Закону о чиновници-
грађанског реда од 31. јула, 1923. године.

Чл. 14. — У Министарствима где по-
стоји први помоћник или помоћник во-
ди он по овлашћењу Министра и над-
зор над свима посебним одељењима
и стара се о складности и једнообраз-
ности њиховог рада.

Све званичне акте које Министар
није задржао за свој потпис или пот-

пис начелника одељења, потписује пр-
ви помоћник односно помоћник мини-
стров.

Ако у којему Министарству има и-
стовремено први помоћник и помоћник,
одредиће Министар једноме и другоме
делокруг водећи при томе рачуна да је
први помоћник старији по рангу од по-
моћника.

Трећи одсек. Министарска одговорност.

Чл. 15. — Министри су одговорни
Краљу.

Краљ може оптужити Министре за
повреду земаљских закона учињену у
службеној дужности. За штете које Ми-
нистри учине другима повредом своје
службене дужности, одговара држава.

Чл. 16. — Министар може бити оптуж-
ен како за време трајања своје служ-
бе тако и за пет година после одсту-
пања.

Чл. 17. — У свима случајевима, у
којима је дело за које Министар одго-
вара, кажњиво према прописима поје-
диних закона, Министар ће се казнити
казном, коју ови прописи прописују.

За она дела која нису предвиђена
по постојећим законима, Министар ће
се казнити затвором до 5 година.

Министар који буде осуђен на казну затвора, губи способност за јавна звања за 5 година, рачунајући од дана издржане или опростене казне.

Чл. 18. — Поред кривичне одговорности, за дела која овај Закон предвиђа, Министар је и грађански одговоран за штету нанету држави.

Чл. 19. — Одговорност министрова у случајевима, који се казне по Казном (Кривичном) Законику, не заклања од одговорности и казне подручне органе, који су наредбу министрову извршили или који су, као референти поднели Министру неистинити извештај и тиме га навели на кривицу.

Чл. 20. — Оптужбу Краљеву према потписује Председник Министарског Савета. У оптужби ће се изложити сва дела за која се Министар оптужује.

Краљ кад оптужбу чини именује истовремено три државна саветника и три касационе судије за чланове Државног Суда, који по чл. 17. Закона од 6. јануара 1929. год., о Краљевској Влади и о Врховној Државној Управи има да суди Министрима, а исто толико заменика као и једнога члана Касационог Суда за државног тужиоца. Пред-

седник Касационог Суда је Председник Државног Суда. Док не буде образован један Касациони Суд за целу државу, дужност председника Државног Суда врши председник Касационог Суда у Београду.

Државни Суд суди у Престоници.

Секретарску дужност вршиће главни секретар Државног Савета, а ако је он спречен, први секретар Касационог Суда.

Чл. 21. — Председник Државног Суда сазива Државни Суд најдаље за 8 дана пошто му Председник Министарског Савета достави Краљеву оптужбу.

Чл. 22. — Како оптужени Министар или његов бранитељ, тако и државни тужилац имају право захтевати, да се од суђења искључи онај члан Државног Суда за хога се може навести један од ових основа изузећа и то:

а) Да је кажњивим делом повређен или оштећен;

б) Да је оптуженоме род по крви у правој линији до кога било степена, у побочној линији до 4. степена закључно, а по тазбини до 3. степена закључно;

в) Да је оптуженом или оптужени њему крштени кум или да је један друге децу крштавао;

г) Да је са оптуженим у доказаном лично непријатељству.

Ово се искључење мора тражити одмах у почетку ислеђења или претреса.

Државни ће Суд решити има ли места искључењу или нема.

Чл. 23. — Оптужени Министар мора се лично позвати. Ако не престане на позив Суда, суђење ће се извршити у његовом одсуству. Ако оптужени не одреди сам себи браниоца, одредиће му га Суд по службеној дужности.

Чл. 24. — Државни Суд одређује као иследног судију једног од оних чланова Касационог Суда који нису ушли у састав Државног Суда.

Чл. 25. — Државни Суд ће саопштити оптуженоме Министру у препису тужбу и одреди му у исто време рок, у коме он има поднети свој писмени одговор. Овај рок не може бити мањи од 12 недеља од 30 дана.

Одговор ће се одмах доставити у препису државном тужиоцу.

Чл. 26. — Све државне и самоуправне власти дужне су дати помоћ Држав.

ном Суду у вршењу његовог судског посла.

Чл. 27. — Кад Државни Суд буде свршио потребно ислеђење, одредиће и у Службеним Новинама објавиће дан претреса. Оптужени Министар, његов бранилац, државни тужилац и сва лица, која се било као сведоци, било као вештаци имају саслушати на претресу, биће позвани нарочитим позивом.

Чл. 28. — За поступак пред Државним Судом вредиће прописи Законика о судском кривичном поступку од 16. фебруара 1929. године, у колико није у овоме Закону што друкчије наређено.

Државни тужилац не може у овоме поступку одустати од оптужбе.

Чл. 29. — Пресуда Државног Суда одмах је извршна. Она се саопштава Председнику Министарског Савета на извршење.

Чл. 30. — Државни Суд престаје чим изрекне пресуду и сва акта о суђењу предају се Председнику Министарског Савета на чување.

Четврти одсек. Прелавна и завршна наређења.

Чл. 31.— Кад овај Закон добије обавезну снагу, све досадашње Уредбе о устројству министарстава важе и даље до дана ступања на снагу уредаба поменутих у члану 5., у колико нису противне овом Закону.

Чл. 32. — Даном ступања на снагу овога Закона престају досадашња Министарства: за Аграрну Реформу, Вера, Пошта и Телеграфа и Народног Здравља. Истим даном приступиће се преношењу њихове надлежности у ресор Министарстава са којима се спајају и то под управом ових Министарстава. Истим даном приступиће се такође и преношењу појединих грана послова из једног Министарства у друго у случајевима, где је овим Законом прописано овакво преношење; ово преношење вршиће се под управом Министарства, на које се преноси дотична грана посла.

Чл. 33. — Службеници укинутих Министарстава односно надлештава која се преносе на друга Министарства прелазе, у колико буду задржани, у Министарства с којим је укинуто Министарство спојено, односно на које је надлештво пренесено.

Чл. 34. — Кад овај Закон добије обавезну снагу, данашњи Државни Подсекретар Министарства Финансија постаје први помоћник Министра Финансија, али задржава све принадежности које је до сада имао.

Чл. 35. — Даном ступања на снагу овога Закона сви кредити укинутих Министарстава односно надлештава пренесених у друга Министарства, предвиђени у буџету државних расхода за 1929/30. год. као и њихови приходи у буџету прихода за исту годину преносе се и имају се сматрати као саставни део Министарстава под која потпадају по овоме Закону и њима располажу Министри под чију надлежност долазе та Министарства и надлештва.

Овлашћује се Министар Финансија да пропише све потребне одредбе о овим променама у буџету.

Чл. 36. — Овај Закон ступа у живот и добија обавезну снагу када се обнародује у „Службеним Новинама“.

Обнародован у Бр. 78. — XXXII Службених Новина од 3. априла, 1929. — I год.

ЗАКОН

о устројству Врховне Државне Управе

од 8. јуна, 1929. — I год.

Чл. 1. — Државна Управа, осим Врховне, у колико није уређена или се не уреди посебним Законима, уредиће се Уредбом, коју ће, у сагласности са Председником Министарског Савета, прописати сваки ресорни Министар за свој ресор.

Чл. 2. — Овом Уредбом прописаће се врсте, број, седишта и територијална надлежност државних надлештава или установа, које спадају под дотични ресор, као и њихов делокруг, затим врсте и број места и положаја код појединих надлештава и установа и квалификације потребне за поједине врсте положаја.

Уредбом прописаће се и подела на одсеке и одељке (реферате) оних надлештава (установа) код којих такву поделу захтева већи обим њиховог делокруга. Шеф одсека односно референт није посебни положај, већ старешина надлештва за вршење те дужности

одређује својом наредбом једног од чиновника.

Чл. 3. — Изузетно од прописа предњег члана, за поште и друге установе, у погледу којих посебне прилике не допуштају да се њихов број, седишта, територијална надлежност, или и врста положаја и број особља унапред Уредбом утврде, задржаће се Уредбом за ресорног Министра, да то од случаја до случаја својом наредбом у сагласности са Председником Министарског Савета одреди.

Чл. 4. — Овај Закон ступа у живот и добија обавезну снагу кад се прогласи у »Службеним Новинама«. Даном ступања на снагу Уредаба изданих по овоме Закону, престају важити све досадање Уредбе, Наредбе и Правилници о предмету овог Закона.

Службене Новине Бр. 136. — LVI од
12. јуна, 1929. — I год.

УРЕДБА

Председника Министарског Савета.

Бр. 78. од 19. априла, 1929. — I год.,

о подели на одељења Председништва Министарског Савета и Министарстава.

На основу члана 5. Закона о уређењу Врховне Државне Управе од 31. марта, 1929. године, прописује се ова: Уредба о подели на одељења Председништва Министарског Савета и Министарстава:

§ 1. — Председништво Министарског Савета као надлештво чине:

1. Канцеларија Председништва;
2. Централни Пресбиро;
3. Општа Државна Статистика.

У надлежност Канцеларије Председништва Министарског Савета спада: Општа администрација Председништва, персонални послови Председништва, Државног Савета, Главне Контроле, Канцеларије Краљевог Двора Канцеларије Краљевских Ордена; от прављање послова око доношења За

кона; Врховни Законодавни Савет, архива, рачунски послови.

Централни Пресбиро врши општу државну обавештајну службу.

Општа Државна Статистика прикупља, сређује, утврђује и обзнањује опште статистичке податке и, у циљу прикупљања и искоришћавања ових података, одржава везе са појединим Министарствима.

§ 2.— Министарство Правде дели се на пет одељења и то:

1. Опште Одељење (судско-управно);
2. Правно Одељење;
3. Одељење Законодавно и за Увођење Закона;
4. Одељење за Казнене и сличне Заводе и Економско-Рачунско;
5. Верско Одељење.

Општем (судско-управном) Одељењу спадају у надлежност: административни послови Министарства Правде, редовних и шеријатских судова, државних тужиоштава и управних судова; персонални и дисциплински предмети судија, државних тужилаца и осталих чиновника и службеника помених надлештава; надзор над управом судова; адвокати; нотари (јавни бележници); судски извршиоци; архива Министарства Правде.

Правном Одељењу спадају у надлежност: правна мишљења и мишљења о пројектима Закона израђених у дру-

гим Министарствима, у колико ти послови спадају у надлежност Министарства Правде; легитимације и адопције; решења по женидбеним предметима са подручја Апелационог Суда у Новом Саду; правна помоћ по грађанским и кривичним предметима (међународни правни саобраћај); екстрадиције; учествовање у раду око међународних конвенција, у колико ти послови спадају у надлежност Министарства Правде; извештаји државних тужилаца по кривичним предметима и послови око надзора над државним тужиоцима; послови око Врховног Законодавног Савета.

Одељењу Законодавном и за Увођење Закона спада у надлежност: припрема и израда законских пројеката, уредаба и правилника по струци Министарства Правде; предлози за састав комисија за израду законских пројеката и рад са тим комисијама; рад на увођењу Закона по струци Министарства Правде (давање тумачења и упуштава о примени закона, приређивање предавања о новим законима и сл.); надзор над радом судова у погледу примене нових закона и уредаба; издавање Зборника закона и уредаба; судска статистика; библиотека Министарства Правде

Одељењу за Казнене и сличне Заводе и Економско-Рачунском спадају у надлежност: сви административни послови казнених завода, завода за свитање и поправљање, завода за извр-

шење мера безбедности, судских затвора; надзор над вршењем задатака тих завода; персонални и дисциплински предмети чиновника и осталих службеника поменutih завода; условни отпусти; помиловања; Економат; Рачуноводство; буџет; распоред кредита; подизање, одржавање и оправљање зграда за сва надлештва у ресору Министарства Правде и за казнене и њима сличне заводе, као и послови око закупљивања зграда или земљишта за поменута надлештва и заводе; намештај и канцеларијски материјал за Министарство Правде и поменута надлештва и заводе, надзор над економским радом свију установа у ресору Министарства Правде.

Верском Одељењу спадају у надлежност: верско-политички послови; регулисање и надзирање правних односа признатих вера; интерконфесионални, матични и женидбени послови.

§ 3. — Министарство Просвете дели се на три одељења и то:

1. Опште Одељење;
2. Одељење за Средњу наставу;
3. Одељење за Основну наставу.

Општем Одељењу спадају у надлежност: лични односи службеника Министарства Просвете као и свега осталог службеног особља просветног ресора у колико не спадају у надлежност осталих Одељења Министарства Про-

свете; послови који се односе на вишу наставу и на културне установе које не долазе под старање других Одељења Министарства Просвете (Академије Наука и Уметности, Музеји, Позоришта, Народне Библиотеке, Државне Архиве), као и послови који се односе на рад Државних Штампарија; уметничке школе, државне и приватне; уметничке установе и уметничке и књижевне организације; прикупљање података о развоју уметности код нас и на страни; просветна статистика; надзор над филмом и филмским репродукцијама (у заједници са Министарством Унутрашњих Послова), као и надзор над приватним издањима за наставу у уметничким школама и над репродукцијама и растурањем ликова чланова Владачког Дома, Државног Грба и уметничких дела која су државна својина; библиотека Министарства Просвете; службена издања овог Министарства, у колико о њима не воде бригу друга Одељења Министарства; „Службене Новине“; Главни Просветни Савет и његов Секретаријат; правна питања која се односе на просветни ресор; задужбине и просветни фондови; припремни законодавни радови као и радови око извршења закона, у његовом делокругу; рачунско-економски послови; архива.

Одељењу за Средњу Наставу спада у надлежност: организација средње наставе и надзор над њеним извођењем

у свима државним и приватним — средњим, учитељским, богословским и шеријатским школама; усавршавање наставних програма и наставно-васпитног рада уопште; лични односи особља тих школа; прикупљање података о развоју и новинама подручне наставе у другим земљама; издавање школских књига за подручне школе; снабдевање тих школа свим потребним средствима; припремни законодавни радови око извршења закона у његовом делокругу.

Одељењу за Основну Наставу спадају у надлежност: сви послови који се односе на уређење, рад и особље народних школа: забавишта, основних, продужних и грађанских — јавних и приватних — мушких и женских школа; прикупљање података и обавештења о развоју и новинама наставе народних школа у другим земљама; старање о издањима Министарства Просвете која се тичу народних школа; надзор над свима приватним издањима, било за ученике нижих школа, било за народне књижнице и читаонице; снабдевање подручних школа свим потребним средствима; организација народног просвећивања уопште; послови око законодавства и извршења закона, у његовом делокругу.

§ 4. — Министарство Иностраних Послова дели се на пет одељења и то:

- 1) Политичко Одељење;
- 2) Управно Одељење;
- 3) Привредно Одељење;
- 4) Правно Одељење;
- 5) Главна архива.

Политичком Одељењу спадају у надлежност: политички послови са страним државама и политички рад са Краљевским Представништвима у иностранству; штампа с дописничком и обавештајном службом; шифра; ратификације.

Управном Одељењу спада у надлежност: лична преписка Министрова; пријем код Министра; питање дипломатских привилегија и остала питања дипломатског протокола; еквекатуре; лични односи службеника; пријем и експедиција поште. У састав Управног Одељења улази и Рачуноводство, у чију надлежност спада: састав буџета Министарства; личне и материјалне припадности; исплате, преглед рачуна и курирских трошкова; контрола рачунских послова представништва у иностранству; набавка материјала и ствари, зграда и инвентар Министарства и Краљевских Представништава на страни, као и њихово одржавање.

Привредном Одељењу спада у надлежност: предлог за постављање почасних консула; консуларно-привредна служба и публикације консуларних извештаја; контрола издавања недипломатских путних исправа од стране

Краљевских Представништава; привредна обавештајна служба; закључење трговинских уговора, уговора о пловидби и осталих привредних међународних уговора, као и конвенција консуларних и о настањивању; сарадња на привредној акцији Друштва Народа; питања међународно-привредна; међународно-саобраћајна и социјална, а у сарадњи са осталим надлежним Министарствима.

Правном Одељењу спадају у надлежност: правни послови по спорним и неспорним делима; превођење и оверавање званичних и приватних аката и докумената; давање мишљења по правним питањима у надлежности Министарства Иностраних Послова; праћење развоја међународног права.

Главној Архиви спада у надлежност: чување и сређивање старих архива свих Одељења Министарства и оних Посланстава, Конзулата и Делегација за које се изузетно нашла потреба да се пренесу у Министарство; реконструкција у рату или иначе уништених или изгublених докумената и канцеларијских књига, и старање о њиховом повраћају; публикације збирке дипломатских докумената; учествовање у закључивању и извршивању међународних уговора и конвенција, које се односе на архиве.

§ 5. — Министарство Унутрашњих Послова дели се на четири одељења и то:

- 1) Одељење за Државну Заштиту;
- 2) Одељење за Јавну Безбедност;
- 3) Управно Одељење;
- 4) Одељење за Самоуправу.

Одељење за Државну Заштиту стара се о државној безбедности. У његовој надлежности је полицијска обавештајна служба и штампа (надзор штампе).

Одељење за Јавну Безбедност стара се о личној и имовној безбедности и одржавању јавног мира и реда. У његову надлежност спада жандармерија, у колико се не тиче организације и дисциплине, као и рад у погледу збора и удружења.

Одељење за Државну Заштиту и Одељење за Јавну Безбедност чине Врховну Полицијску Управу, која стоји под једним Помоћником Министра.

Управном одељењу спадају у надлежност: сви послови из врховне унутрашње управе, у колико нису придати коме другом Одељењу; држављанство, завичајност, јавне књиге о грађанском стању становника (матрике), као и послови који се, ни по изричном законском пропису нити по сличности предмета, не могу узети да долазе у ред послова којег другог Министарства или у послове којег другог Одељења Министарства Унутрашњих Послова. У делокруг овог Одељења спадају и послови око организације управних власти, као и послови око припремања

ресорних законских предлога и извршења закона; рачунско-економски послови; архива.

Самоуправно Одељење врши надзор над самоуправним властима.

Осим ових Одељења, у Министарству Унутрашњих Послова постоји Генерални Инспекторат унутрашње управе, који је непосредно подређен Министру Унутрашњих Послова. Задатак му је вршење Министрове контроле целокупне унутрашње управе и њених установа.

§ 6.— Министарство Финансија дели се на пет одељења и то:

1. Одељење Државног Рачуноводства и Буџета;
2. Одељење Пореза;
3. Одељење Царина;
4. Одељење Катастра и Добара;
5. Одељење Државних Дугова.

Одељењу Државног Рачуноводства и Буџета спадају у надлежност: израда предлога буџета Министарства Финансија и предлога општег буџета државних расхода и прихода; спремање и проучавање целокупног материјала за оцену и одређивање државних расхода; периодични извештаји о државним финансијама; надзор над самоуправним финансијама; контрола и одобравање њихових буџета; одлуке о самоуправним прирезима, таксама, трошаринама, и т. д.; извештаји о фи-

нансијама самоуправних тела; старање око правилног извршења буџета и о рачунско-благајничкој служби у свима државним надлештвима; прибављање података о стању готовине државних благајница и њен распоред; отварање кредита појединих Министарстава; централисање свих књижења о државним финансијама; давање, по предметима свога делокруга, мишљења осталим гранама државне управе; регулисање промета девизама и валутама; контрола над свима установама које се тим пословима баве; проучавање, решавање и контролисање ковања новца и издавања новчаница.

Одељењу Пореза спада у надлежност: разрез пореза и повремених такса; уредно вођење званичних књига и бележака које се на то односе; упуства и старање о наплати разрезаних дажбина; послови по предметима у пореским, таксеним и трошаринским жалбеним поступцима; решавање у опсегу надлежности, о повраћају сувише наплаћених, о расходовању застарелих и ненаплатних дажбина и о почеку или исплати непосредних дажбина у роковима; састављање пореских годишњих рачуна; прикупљање и објављивање података о кретању дажбина; техничка и рачунска контрола и цензура рачуна предузећа и таксених предмета; организација, руковођење и надгледање службе финансијске контроле.

Одељењу Царина спада у надлежност: руковање и надгледање целокупне царинске службе, припремање и извршивање царинских прописа; чување границе од кријумчарења; разматрање и доношење, у кругу надлежности, одлука по предметима административним, тарифским и кривичним царинске струке; тумачење царинских прописа; прикупљање и издавање царинских статистичких података.

Одељењу Катастра и Добара спадају у надлежност: радови на триангулацији, премеру, класирању земљишта, техничкој и пореској изради катастарских елабората и њиховом одржавању, умножавању и издавању извода из њих; управљање, у кругу надлежности, радовима којима се утврђује катастарски чисти приход земљишта: руковођење и контролисање радова на изради потребних планова и елабората за састав баштинских књига и техничких пројеката, руковођење и контролисање израде варошких ситуационих планова; издавање овлашћења за вршење цивилних геометарских и комасационих радова, и контролисање геометарских радова цивилних инжињера и геометара; вођење евиденције државних добара, у кругу надлежности, старање о правној ситуацији и рационалној експлоатацији ових добара, као и о закупима са тих добара; и управљање непријатељском имовином.

Одељењу Државних Дугова спада у надлежност: припрема материјала и учествовање у закључивању сталних државних зајмова; старање о правилном извршењу уговора; израђивање годишњих амортизационих планова, потребних правилника, и расправљање свих питања која се односе на службу дугова; обављање повремениог извлачења за амортизације и откупе обвезница; привремено и коначно поништавање исплаћених хартија; служба по наслеђеним јавним дуговима бивше Аустро-Угарске Монархије и појединих покрајина њених; прикупљање и сређивање статистичких података о државним зајмовима и зајмовима других држава; проучавање могућности конверсије и унификације државних дугова; састављање буџета и годишњих завршних рачуна о њима; мишљење по предметима закључивања дугова од стране појединих ресора; послови по Закону о ратној штети и Дирекцији Плена у ликвидацији; управљање пословима око репарационих тражења, њиховим распоредом и утрошком.

Сваком од ових Одељења спада у надлежност: припремање и издавање свих нормалних прописа њихове гране; послови око службених односа њиховог особља; архива.

Осим пет Одељења, у Министарству Финансија постоји Државни Правобранац, који, као самосталан орган Министарства Финансија заступа, непо-

средно или преко својих заступника, имовинско-правне интересе државне пред редовним и изабраним судовима и даје правна мишљења по предметима своје надлежности.

У ресор Министарства Финансија улази Самостална Управа Државних Монопола, која управља целокупном службом по монополским законима.

§ 7. — Министарство Војске и Морнарице дели се на десет одељења и то:

- 1) Генералштабно Одељење;
- 2) Ађутантско Одељење;
- 3) Економско Одељење;
- 4) Артиљериско-Техничко Одељење;
- 5) Инжињерско-Техничко Одељење;
- 6) Санитетско Одељење;
- 7) Судско Одељење;
- 8) Ветеринарско Одељење;
- 9) Контролно-Буџетско Одељење;
- 10) Одељење за Морнарицу.

Генералштабном Одељењу спада у надлежност: командовање, организација, формација, дислокација, настава, вежбе и маневри; обавештајна служба, шифра; општа спрема војске за рат; конвенције, уговори, гранична питања; питања бегунаца, наших и страних; питање добровољаца; евиденција о стању Војске и Морнарице; прорачун и састав буџета за Одељења; расподела кредита и евиденција утrophка. У састав овог Одељења улазе још: књиж-

ница Министарства, главна архива, уредништво Војног Листа, уредништво Војничког Гласника, референти за музику и вероисповести и Командантура Стана Министарства Војске и Морнарице.

Ађутантском Одељењу спада у надлежност: вршење послова по личним односима официра, војних чиновника и осталог указног особља у војсци и морнарици; одобравање спреме и полагање испита; састав буџета за Одељење; расподела кредита и евиденција утrophка.

Економском Одељењу спада у надлежност: организација и управа пословима око снабдевања, смештаја, чувања, утrophка и контроле свих интендантских потреба; израда правила и прописа за рад и отправљање послова по економској грани; евиденција стања економских потреба и установа у земљи за потребе војске у миру и рату; спрема војске и земље у економском погледу за рат; трупно газдинство; састав буџета по интендантској грани; расподела и старање о његовом правилном утrophку; евиденција, попуна и усавршавање особља економске струке; стручна настава код интендантских школа и јединица. Под овим Одељењем је и штампарска радионица Министарства Војске и Морнарице.

Артиљериско-Техничком Одељењу спада у надлежност: организација и управа послова око снабдевања, изра-

де, чувања, смештаја и контроле свих потреба по артиљериско-техничкој грани; оружја, муниције, барута, експлозива, запрежног, јахаћег и товарног прибора и остале убојне спреме и преносних средстава; израда потребних правила и прописа за рад и отправљање послова по артиљериско-техничкој грани; стручна настава код јединица и установа које припадају овој струци; састав буџета по артиљериско-техничкој грани; расподела кредита, евиденција утрошака; евиденција установа и средстава у земљи за потребе рата; евиденција, попуна и усавршавање особља артиљериско-техничке струке.

Инжињерско-Техничком Одељењу спада у надлежност: студија и спрема земље за рат у инжињерском погледу; рад око пројектовања, подизања, наоружања и спреме фортификациских објеката; подизање и уређење свију грађевина за смештај трупа и материјала, подизање и уређење логора и полигона; студија, пројектовање, подизање и уређење веза и саобраћајних средстава на суву и води; организација и управа послова око снабдевања, смештаја, чувања и контроле свеколике инжињерске спреме за потребе војске у миру и рату; управа инжињерско-техничким установама; састав буџета по инжињерско-техничкој грани; расподела кредита и евиденција утрошака; евиденција, попуна и усавршавање свега особља инжињерско-техничке струке.

Под овим Одељењем је и Инжињерско-технички Завод, Главно Инжињерско Слагалиште и техничка радионица Министарства Војске и Морнарице.

Санитетском Одељењу спада у надлежност: организација и управа свих послова који се односе на одржавање здравља код људства у војсци и морнарици; снабдевање, смештај, чување и контрола свеколиког санитетског материјала за потребе у миру и рату; вођење статистичких података по лекарској грани; спрема земље за рат у санитетском погледу; стручна настава код санитетских јединица; израда правила и прописа за рад и отправљање послова по санитетској грани; израда и састав буџета за Одељење; расподела кредита; контрола утрошака; и евиденција и попуна свега санитетског особља у миру и рату. Под овим Одељењем је и Главно Санитетско Слагалиште, Главна Војна Болница и војне школе санитетске гране.

Судском Одељењу спада у надлежност: рад по свима предметима дисциплинског и судског кажњења у војсци и морнарици; помиловања; рад по предметима заробљавања, по жалбама на оцене, по жалбама приватних противу војних лица, давање стручног мишљења јавне и приватно-правне природе; израда правила, прописа и упута у погледу рада и отправљања послова, као и припреме и полагања испита у судској струци; вођење статистичких по-

датака о дисциплинским и судским казнама, као и свих кривица војних лица у војсци и морнарици; евиденција, попуна и усавршавање особља судске струке; састав буџета за Одељење; расподела кредита и евиденција утрошка.

Ветеринарском Одељењу спада у надлежност: организација и управа послова који се односе на одржавање здравља стоке код војске, снабдевање, смештај, чување и контрола свих ветеринарских потреба у миру и рату, набавка стоке за потребе војске у миру, евиденција војно-државне стоке, као и евиденција стоке у земљи и сточарским заводима и установама; спрема земље у ветеринарском погледу за рат; израда правила, прописа и упута за обављање послова по ветеринарској грани и полагање испита; стручна настава код војно-ветеринарских школа и усавршавање особља ветеринарске струке; евиденција и попуна војске ветеринарским особљем у миру и рату; састав буџета за Одељење; расподела кредита и евиденција утрошка. Под овим Одељењем је и Главно Ветеринарско Слагиште и војне школе ветеринарске гране.

Контролно Буџетско Одељење: израђује буџет војске и морнарице; расподељује кредите; издаје налоге за исплату у границама одобрених кредита; врши ликвидацију буџета, као и контролу утрошка буџета, набавка извр-

шених у замљи и на страни за потребе војске и морнарице; врши контролу новчане и материјалне администрације и стара се о правилном чувању и трошењу државне имовине и о прибирању прихода у војсци и морнарици; решава све административне спорове; израђује потребна правила, прописе и уредбе за ради отправљање послова буџетско-контролне гране код војске и морнарице.

Одељењу за морнарицу спада у надлежност: организација, формација смештај, вежбе и маневри код морнарице; настава и усавршавање код морнарице; лични односи особља морнарице; израда правила и прописа потребних за рад и обављање свеколике службе у морнарици; послови који се односе на поморско ваздухопловство, — његову организацију, формацију, употребу, снабдевање, смештај и чување; набавка свих потреба за морнарицу; спрема морнарице за рат; набавка смештај и чување, употреба и контрола свих морнаричких средстава; управа војно-морнаричких установа; евиденција стања и војно-морнаричких средстава и установа, као и евиденција приватних поморских и речних средстава за потребе рата; економско снабдевање морнарице; дисциплина и судско кажњење; састав буџета за потребе морнарице; расподела кредита и евиденција утрошка.

Осим ових Одељења, непосредни органи Министарства Војске и Морнарице су Војно-Географски Институт, Ко-

манда Ваздухопловства, Команда Морнарице, Команда Инжињерије, Инспекција главних родова војске, Војни Комитети и Секретаријат Савета Земаљске Одбране.

§ 8. — Министарство Грађевина дели се на осам одељења и то:

- 1) Опште Одељење;
- 2) Рачунско-Економско Одељење;
- 3) Одељење за путове;
- 4) Одељење за жељезнице;
- 5) Хидротехничко Одељење;
- 6) Архитектонско Одељење;
- 7) Одељење за поште и телеграф;
- 8) Контролно Одељење;

Општем Одељењу спадају у надлежност: архивски и административни послови; персоналија; правни послови; експропријације за све државне и јавне потребе.

Рачунско-Економском Одељењу спадају у надлежност: књиговодство; буџет; рачуноводство; благајна; набавке и лиценцијације за цео ресор; снабдевање; магацини; инвентари; статистика; испитивање материјала; библиотека; инструменти; графичка радионица.

Одељењу за путове спада у надлежност: пројектовање, грађење и одржавање државних путова; надзор над пројектовањем, грађењем и одржавањем недржавних путова; и градарство.

Одељењу за жељезнице спада у надлежност: студија целокупне жељезнич-

ке мреже у Краљевини; трасирање, пројектовање и грађење државних жељезница свију врста, у споразуму са Министарством Саобраћаја; инсталације и опрема нових пруга; технички обрачун радова; пројектовање и израда вештачких конструкција; надзор над изградом недржавних и приватних жељезница, намењених јавној употреби; електро-машински послови из целог ресора; гараже, електрификација; одобравање планова и надзор над изградом машинских и електромашинских постројења намењених јавној употреби; и економија горива.

Хидротехничком Одељењу спада у надлежност: хидрографија, уређење водених токова; искоришћавање водених снага; давање дозвола мелиорације тла; водне задруге, у споразуму са Министарством Пољопривреде; канализација и снабдевање водом; пројектовање и израда нових пристаништа на мору, рекама и језерима, у споразуму са Министарством Саобраћаја.

Архитектонском Одељењу спада у надлежност: пројектовање, грађење и одржавање свију државних зграда и других архитектонских објеката, сем војних грађевина и одржавање зграда Министарства Саобраћаја; уређаји бања, у споразуму са Министарством Социјалне Политике и Народног Здравља; надзор над пројектовањем и изградом свију недржавних и приватних зграда намењених јавној употреби.

Одељењу за Поште и Телеграф спада у надлежност: поштански саобраћај, правилници и тарифе за унутрашњи и међународни поштански промет, и старање о свима пословима који стоје у вези са поштанском службом; грађење и одржавање телеграфске и телефонске линије и инсталације; организација жичне и бежичне телеграфске и телефонске службе; тарифе за међународни и унутрашњи телеграфско-телефонски саобраћај, и сви остали послови који се односе на телеграфско-телефонску службу.

Контролном Одељењу спада у надлежност: преглед рачуна по свима видовима поштанско-телеграфско-телефонске службе, у колико се не преносе у делокруг Дирекција; централно књиговодство прихода и расхода; обрачун са страним управама, и склапање биланса.

Осим ових Одељења у ресор Министарства Грађевина спада Поштанска Штедионица, са својом организацијом, као и Технички Савет, као саветодавно тело за сва крупна стручна ресорна питања.

§ 9.— Министарство Саобраћаја дели се на девет одељења и то:

- 1) Опште Одељење;
- 2) Одељење за одржавање;
- 3) Машинско Одељење;
- 4) Саобраћајно Одељење;

- 5) Финансијско Одељење;
- 6) Комерцијално Одељење;
- 7) Економско Одељење;
- 8) Одељење за Контролу Прихода;
- 9) Одељење за Бродарство.

Општем Одељењу спадају у надлежност: општи и конкретни персонални послови и шематизам; административни послови и вантарифске повластице; жељезничко законодавство и други правни као и социјално-хуманитарни послови.

Одељењу за одржавање спада у надлежност: одржавање доњег строја и мостова, горњег строја и станичних постројења, зграда и станова, сигурносних сигналних постројења, као и одржавање и надзор пруга и припремне студије за нове градње жељезница, у сарадњи са Министром Грађевина.

Машинском Одељењу спада у надлежност: вуча и потрошња горива; надзор кола; електротехнички послови (јака струја и осветлење); управа радионицама; студије и конструкције.

Саобраћајном Одељењу спада у надлежност: редови вожње и студије; саобраћајна служба и централна подела кола

Финансијском Одељењу спада у надлежност: састављање и контрола извршења буџета; књиговодство и обрачун са Министарством Финансија.

Комерцијалном Одељењу спада у надлежност: тарифе унутрашњег и иностраног саобраћаја; транспортни по-

слови и туризам; рекламације из иностраног саобраћаја; изравнање вишака и недостатака; централна жељезничка статистика.

Економском Одељењу спада у надлежност: студија цена; испитивање материјала; магацинска служба.

Одељењу за Контролу Прихода спада у надлежност: административни послови; специјално књиговодство; саобраћај путника, пртљага и експресне робе; контрола благајница и повраћај возарине.

Одељењу за Бродарство спада у надлежност: одржавање и експлоатација пловних путова и пристаништа, саобраћај на пловним рекама, каналима и језерима; стручна настава; бродограђевно - машинска служба; поморство.

Осим ових Одељења, у Министарству Саобраћаја, непосредно под Министром постоји Генерални Инспекторат за контролу целокупног саобраћаја.

§ 10.— Министарство Пољопривреде дели се на пет одељења и то:

- 1) Опште Одељење;
- 2) Одељење за биљну производњу;
- 3) Одељење за сточарство и ветеринарство;
- 4) Одељење за аграрну политику;
- 5) Одељење за аграрну реформу.

Општем Одељењу спада у надлежност: општа администрација Мини-

старства; архива; персонални послови, према предлозима стручних Одељења; Класна Лутрија; финансијски послови аграрне реформе.

Одељењу за биљну производњу спада у надлежност: унапређење ратарства; воћарства са прерадом воћа; виноградарства са винарством; повртарства; ливадарства; низинских и планинских пашњака и јужних култура; надзор над државним пољопривредним огледно-контролним и енолошким станицама; надзор над државним и давање правца рада самоуправним и приватним селекционим огледним станицама; надзор над извршењем Закона о биљним болестима и штеточинама, као и других закона који се односе на унапређење биљне производње; сарадња са Министарством Грађевина на мелиорацијама; метеорологија.

Одељењу за Сточарство и Ветеринарство спада у надлежност: унапређење коњарства; говедарства; свињарства; овчарства и осталих ситних грана сточарства (козарства, живинарства, свиларства, пчеларства); гајење риба; управа државним и давање правца рада приватним ергелама и самоуправним сточним станицама; Дирекција Свиларства; старање о извршењу Закона о унапређењу сточарства, као и других закона који се односе на унапређење сточарства; планинско сточарство; старање о здрављу стоке; сузбијање сточних зараза; организација

и вршење надзора над ветеринарском службом у циљу примене Закона о сточним заразама; контрола стоке и сточних сировина и производа у унутрашњем и спољашњем промету; статистика о кретању сточних зараза; рад на ветеринарским конвенцијама; ветеринарске закладе; оснивање завода за проучавање; сузбијање и лечење сточних зараза; бактериолошки и серолошки заводи, и надзор над државним и приватним заводима ове врсте, као и над поткивачким школама.

Одељењу за Аграрну Политику спада у надлежност: стварање општих погодаба за побољшавање, увећавање и појевтињавање пољопривредне производње и за пробитачније уновчавање пољопривредних производа; подстицање организације пољопривредних удружења свих облика и надзор над њима; пољопривредни кредит, пољопривредна осигурања; пољопривредна статистика; нижа и средња пољопривредна настава и рад на стручном пољопривредном образовању земљорадничког подмлатка, пољопривредна пропаганда.

Одељењу за Аграрну Реформу спада у надлежност: ликвидација великих поседа у северним крајевима; ликвидација аграрних односа у Јужној Србији, Босни и Херцеговини и Далмацији; колонизација у јужним и северним крајевима земље; комасација; земљишне заједнице; пољска полиција.

Осим ових Одељења у ресор Министарства Пољопривреде спада Државна Класна Лутрија.

§ 11. — Министарство Трговине и Индустрије дели се на три одељења и то:

- 1) Опште Одељење;
- 2) Трговинско Одељење;
- 3) Индустијско-Занатско Одељење.

Општем Одељењу спада у надлежност: персонални послови целог ресора, буџет, рачунски послови; економат, благајна; архива; библиотека; нижа и средња стручна настава за трговину, индустрију, занатство и поморство; сви послови који не спадају у надлежност других одељења.

Трговинском Одељењу спада у надлежност: унутрашња и спољна трговина; рад на трговинским уговорима; трговинска статистика; туризам; мере, мерила; испитивање чистоте метала; примена законодавства о радњама (обртима), у вези са трговином; друштва; заводи; банкарство и берзе.

Индустријско-Занатском Одељењу спада у надлежност: индустрија и занати, примена законодавства о радњама (обртима), у вези с њима; царинска политика, у споразуму са Министарством Финансија; грађење и надзирање оних приватних индустријских пруга, које нису намењене јавном саобраћају и нису ни у вези са државним и

приватним пругама, које служе јавном саобраћају; заштита индустријске својине.

Осим ових Одељења, у ресору Министарства Трговине и Индустрије су: Државна Хипотекарна Банка; Управа за Заштиту Индустријске Својине; Средшња Управа за Мере и Драгоцене Метале; Државни Завод за Унапређење Индустрије и Занатства.

§ 12.— Министарство Шума и Рудника дели се на три Одељења и то:

1. Одељење за Шумарство;
2. Одељење за Рударство;
3. Одељење за Рачуноводство и Финансије.

Одељењу за Шумарство спадају у надлежност: послови око правилног и рационалног искоришћавања свију државних и оних опште народних шума код којих још није спроведена сегрегација; израда и контрола привредних планова; процена шума; продаја државних производа; шумска саобраћајна средства и зграде; промет државних производа; искоришћавање државних шума у сопственој режији; надзор над државним шумским предузећима и целокупном шумском индустријом; унапређење и осигуравање трајног и рационалног газдовања државним шумама; самоуправне, црквене и вакуфске шуме; надзор над шумама имовних општина, над приватним шумама јав-

них корпорација и великих и малих поседа; извршење Закона о шумама; лову; уређење бујица; пошумљавање крша, голети и живих пескова; шумска статистика; нижа шумска настава.

Одељењу за Рударство спада у надлежност: извршење Рударског Закона; надзор над приватним и државним рударским предузећима, братинским благајнама и другим социјалним установама рударског осигурања; спровођење одредаба правилника, упустава и наређења издатих у циљу извршења закона и других полицијских мера; управљање државним рударским, топионичким и соланским предузећима и старање о њиховој рационалној експлоатацији; надзор над радом рударских предузећа, у којима држава учествује; извршење уговора о закупу државних рударских предузећа, рударских права и рудништва.

Одељењу за Рачуноводство и Финансије спадају у надлежност: сви рачунско-финансијски послови Кабинета, Одељења за Шумарство и Одељења за Рударство, са подручним установама.

Одељења врше и персоналне послове подручних службеника.

§ 13.— Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља дели се на три Одељења и то:

1. Опште Одељење;

2. Одељење за Социјално Старање;
3. Санитетско Одељење.

Општем Одељењу спадају у надлежност законодавна и приватна питања; персонална и дисциплинска питања; израда и извршење буџета; економско-рачунски послови; административни послови, заједнички свим Одељењима; сузбијање скупове; јавна помоћ (радови); ликвидација бившег Министарства Искхране и Обнове Земље.

Одељењу за Социјално Старање спадају у надлежност: заштита рада; социјално осигурање; инспекција рада и парних котлова; посредовање рада; статистике Коморе; статистика рада; подизање радничких станова; миграција; старање за инвалиде, сиромашне и старе; хуманитарне установе; надзор над социјалним и здравственим радом самоуправних тела.

Санитетском Одељењу спадају у дужност: опште и специјалне болнице, купалишта и лечилишта, лековита врећа; обласни и срески лекари; бабице; апотеке; дрогерије; хигијена; хигијенске установе; здравствено поучавање и проучавање народа; здравствено задругарство; социјална и здравствена заштита матера; дојенчади (одојчади) и деце; телесни одгој; проучавање и сузбијање акутних и хроничних заразних болести; сузбијање алкохолизма; здравствена статистика; школа за нудиље и нижи санитетски персонал; суделовање у социјалном осигурању; асанације

старање о хигијенским радним односима у радионицама, творницама, рудницама и сличним предузећима; Санитетски Савет.

§ 14.— Дирекције (Генералне Дирекције) у Министарствима као и Одељења и Генерални Инспектори, која овом Уредбом нису утврђена, укидају се од дана кад ова Уредба ступи на снагу.

§ 15.— У Председништву Министарског Савета и Министарствима постоји Кабинет Председников односно Министров. Председников Кабинет је у саставу Канцеларије Председништва а Кабинет Министров у саставу Општег Одељења или, где таквог нема, у саставу оног Одељења у које га Министар распореди. У Министарству Финансија, Министарству Војске и Морнарице и Министарству Шума и Рудника, Министров Кабинет чини самостални Одсек.

Исто тако, у Председништву Министарског Савета и Министарствима постоје Одсеци за Рачуноводство, и то у Председништву, у Канцеларији Председништва, а у Министарствима, у колико овом Уредбом рачунски послови нису другојачије распоређени, у Општем Одељењу, односно ако таквог нема, у оном Одељењу у које га Министар распореди.

§ 16.—Садашњи Директори (Генерални Директори) у Министарствима и њихови помоћници, као и они начелници којима се овом Уредбом укидају Одељења, задржавају до даље надлежне одлуке о њиховом службеном распоређењу, свој назив, ранг и припадљивости, без обзира на то на какву дужност буду одређени по ступању на снагу ове Уредбе.

§ 17.— Ова Уредба ступа на снагу на дан обнародовања у »Службеним Новинама«.

Службене Новине Бр. 94. — XXXIX
од 22. априла, 1929 — I год.

ЗАКОН

о уређењу Председништва Министарског Савета

од 1. маја. 1929. — I год.

§ 1. — Председништво Министарског Савета дели се на ова одељења:

- 1) Опште Одељење;
- 2) Централни Пресбиро;
- 3) Општа Државна Статистика.

Сва предња одељења чине Канцеларију Председништва. На челу Канцеларије стоји Шеф Канцеларије Председништва Министарског Савета. У његову дужност спада да, као непосредни референт Председнику Министарског Савета, води све послове Председништва и да се стара о координацији рада свих Министарстава. Председник Министарског Савета може овластити Шефа Канцеларије да у место њега потписује сва акта изузев она за која се законом тражи потпис Председника Министарског Савета.

Шеф Канцеларије може бити постављен или као државни чиновник или хонорарно. Ако је државни чиновник има ранг, плату и остале припадљивости Председника Државног Савета.

§ 2. — При Председништву постоји и Врховни Инспекторат, који у име Председника Министарског Савета и по његовим непосредним упуштвима врши врховну инспекцију над свима гранама целокупне државне управе. Инспектори ће примати и испитивати све представке, молбе и жалбе упућене од народа било непосредно, било преко ресорних Министарстава или месних власти. По свима овим питањима најстарији врховни инспектор реферише Председнику Министарског Савета, прима упушта, доноси потребне одлуке и води све послове Врховног Инспектората.

§ 3. — Опште Одељење Председништва дели се на три одсека:

- 1) Одсек Административни;
- 2) Одсек Законодавни;
- 3) Одсек Рачуноводства.

§ 4. — У надлежност Административног Одсека спада:

Отправљање административних послова, рад по питањима, која се тичу Канцеларије Краљевог Двора, Канцеларије Краљевских Ордена, Главне Контроле, Државног Савета; евиденција свих решења и указа о постављању, премештању, превођењу на другу дужност или струку, стављању на расположење, пензионисању и отпуштању

државних службеника, за које је прописана сагласност Председника Министарског Савета, као и указа о одликовањима по предлозима свих Министара; регистровање свих одлука по закону о измени законских одредаба, којима се прописује саслушавање или одлучивање Министарског Савета односно сагласност Финансиског Одбора Народне Скупштине, од 27. јануара 1929. године; затим сви послови на спровођењу и одржавању једнообразне управе у државној администрацији, давање мишљења по оним предметима Министарстава, за које је законом предвиђена потребна сагласност Председника Министарског Савета, или који по својој садржини и значају уопште потпадају или треба да потпадају у надлежност Председника Министарског Савета; сви послови на координацији рада у погледу јединства државне управе, решавање персоналних питања за сва надлештва која потпадају под Председништво Министарског Савета, Секретаријат Земаљске Одбране и архива.

§ 5. — У надлежност Законодавног Одсека спада законодавна иницијатива, сви послови око доношења Закона, уредаба, правилника, Врховни Законодавни Савет, и надзор над увођењем закона у живот.

§ 6.— У надлежност Одсека Рачуноводства спадају рачунски послови.

§ 7.— Све послове Општег Одељења води Начелник.

§ 8.— Послове појединих одсека Општег Одељења води шеф одсека.

§ 9.— У састав Општег Одељења улази и Кабинет Председника Министарског Савета. Послове Кабинета води шеф Кабинета, уз потребан број особља, а по непосредним наређењима Председника Министарског Савета.

§ 10.— Све послове Централног Пресби́роа води шеф Централног Пресби́роа.

§ 11.— Централни Пресби́ро дели се на три одсека:

- 1) Одсек Административни;
- 2) Одсек Информативни;
- 3) Одсек Публицистички.

§ 12.— Дужност Административног Одсека је да води све персоналне ства-

ри особља Пресби́роа, сву званичну преписку, да прима и отправља пошту.

У састав овог одсека спада и Секретаријат Пресби́роа који врши пријем и стара се о свим представкама пословне и личне природе.

§ 13.— Дужност информативног одсека је да прикупља информације о страниј и домаћој штампи, као и све вести политичке, финансијске и привредне природе у земљи и у иностранству, и да води потребну архиву и библиотеку.

§ 14.— Дужност публицистичког одсека је да новинарским и књижевним радовима обавештава домаћу и страну јавност о приликама у нашој земљи.

§ 15.— Послове сваког одсека Пресби́роа води шеф одсека.

§ 16.— Централни Пресби́ро може имати своје дописнике у земљи и у иностранству.

§ 17.— Одељење Опште Државне Статистике прикупља, сређује и објављује опште статистичке податке из свих

грана државне управе и народног живота; у циљу искорашћавања ових података одржава везе са појединим Министарствима и издаје привремене и годишње прегледе о томе.

§ 18.— Одељење Опште Државне Статистике дели се на четири одека:

- 1) Одсек административни;
- 2) Одсек за статистику становништва и јавне хигијене;
- 3) Одсек за статистику привреде, индустрије, заната и цена;
- 4) Одсек за статистику наставе, правосуђа, администрације, финансија, војске и морнарице.

§ 19.— У надлежности првог одека спадају административни и рачунски послови, персоналије, публикације, штампарски послови, сарадња на закључивању међународних уговора и конвенција у односу на статистику.

§ 20.— У надлежност другог одека спада попис становништва и статистичка кретања (рођења, венчања и умирања).

§ 21.— У надлежност трећег одека спада статистика радиности и цена.

§ 22.— У надлежност четвртог одека спада статистика правосуђа, наставе, финансија, опште администрације, војске и морнарице.

§ 23.— Одељењу Опште Државне Статистике подређени су и врше послове по њеним упуштвима и наредбама статистички уреди у Загребу и Сарајеву.

§ 24.— Све послове Опште Државне Статистике води начелник.

§ 25.— Пословима појединих одека Опште Државне Статистике управљају шефови одека.

§ 26.— Поред шефа Канцеларије, шефа Централног Пресбириа, начелника Општег Одељења, начелника Државне Статистике, шефа Кабинета и шефова одека, у Председништву Министарског Савета могу бити постављени:

- а) Врховних Инспектора највише 3
- б) у Општем Одељењу:

секретара	.	.	.	3
писара и приправника	.	.	.	3
архивских чиновника	.	.	.	2
званичника	.	.	.	2
служитеља	.	.	.	4

в) у Централном Пресбиру-у:	
референата	9
и потребан број другог хоно-	
рарног особља	
г) у Општој Државној Статистици:	
инспектора	2
секретара	2
писара	2
приправника	1
књиговођа	1
статистичара	10
званичника	12
служитеља	3
дневничара	40
Статистички Уред у Загребу има:	
шефа	1
инспектора	1
статистичара	1
секретара	2
званичника	10
дневничара	8
служитеља	1
Статистички Уред у Сарајеву:	
шефа	1
статистичара	2
званичника	2
служитеља	1

§ 27.— Врховни инспектори морају имати факултетску спрему, или коју другу стручну школу.

Шеф Централног Пресбира може бити лице по одредбама чл. 2. Закона о Пресбиру-у.

Начелник Општег Одељења и Начелник Опште Државне Статистике морају имати факултетску спрему.

Шеф Кабинета мора имати факултетску спрему или коју стручну школу.

Шефови Одсека у Општем Одељењу и Одељењу Опште Државне Статистике морају имати факултетску спрему, сем шефа одсека рачуноводства, која може бити без факултетске спреме.

Остали чиновници и службеници Општег Одељења и Одељења Опште Државне Статистике, морају имати квалификације из Закона о чиновницима и службеницима грађанског реда.

§ 28.— За шефа Канцеларије, Врховне Инспекторе, шефа Кабинета и чиновнике Пресбира, не важе одредбе Закона о чиновницима и службеницима грађанског реда, у погледу квалификација и стажа за добијање положаја по овом Закону.

§ 29.— Чиновници и други службеници Председништва Министарског Савета распоређују се:

Врховни инспектори у 1. и 2. групу I категорије;

Шеф Централног Пресбира у 2. и 3. групу I категорије;

Начелник Општег Одељења, као и начелници Министарстава;

Начелник Опште Државне Статистике, у 2. и 3. групу I категорије;

Шеф Кабинета Председника и шефови одсека у 3. и 4. групу I категорије;

Референти Пресбириа у групе од 9. до 4. закључно I категорије;

секретари у 5., 6. и 7. групу I категорије;

шеф одсека рачуноводства, ако нема факултет, у 1. групу II категорије; инспектори у 4. и 5. групу I категорије;

писари у 8. групу I категорије, или у 4. групу II категорије;

књиговођа у 2., 3. и 4. групу II категорије;

статистичари у 2., 3. и 4. групу II категорије.

архивски чиновници у 1., 2. и 3. групу III категорије;

приправници у 9 групу I категорије или 5 групу II категорије или у 4. групу III категорије;

званичници се распоређују у групе од 3. до 1.;

служитељи се распоређују у групе 1. и 2.;

дневничари се постављају по чл. 130. Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда.

§ 30.— За чиновнике Председништва Министарског Савета, могу се одреди-

ти и чиновници Министарстава, с тим да у место своје редовне дужности врше дужност која им се одреди у Председништву.

§ 31— Чиновници, именовани у §. 27., при прелазу у другу струку, морају испуњавати потребне услове по Закону о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда.

§ 32.— Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу кад се обнародује у »Службеним Новинама«. Истога дана престају важити сви прописи Закона, Уредаба и све остале одредбе, које су у противности са овим Законом.

Службене Новине Бр. 105. — XLII од 7. маја, 1929. — I год.

Dr. Br.
38542